

Sygn. akt V KK 106/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Andrzej Tomczyk

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **K.G.**

oskarżonego o przestępstwo określone w art. 278§1 k.k. z 1969r.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 4 kwietnia 2018r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535§5 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść skazanego
od wyroku Sądu Wojewódzkiego we W.

z dnia 26 kwietnia 1971 r., sygn. akt VIII Kr (...)

zmieniającego wyrok Sądu Powiatowego we W.

z dnia 18 listopada 1970r., sygn. akt IV Kp (...)

**1/ uchyla zaskarżony wyrok oraz zmieniony nim wyrok Sądu
Powiatowego we W. z dnia 18 listopada 1970r. w sprawie sygn.**

akt IV Kp (...) i uniewinnia K.G. od stawianego mu zarzutu,

2/ kosztami procesu obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Prawomocnym postanowieniem z dnia 24 stycznia 2018 r., sygn. akt II (...), Sąd Rejonowy w W. odtworzył akta sprawy Sądu Powiatowego w W., sygn. akt IV Kp (...), w części dotyczącej K.G., ustalając że w skład akt wchodzi m.in. wyrok Sądu Powiatowego w W. z dnia 18 listopada 1970r. oraz jego uzasadnienie (sygn. akt IV Kp....) i wyrok Sądu Wojewódzkiego w W. z dnia 26 kwietnia 1971r. i jego uzasadnienie (sygn. akt VIII Ki....). Sąd uznał, że zgromadzone w aktach dokumenty umożliwiają odtworzenie akt w części niezbędnej do dalszego postępowania w sprawie.

Z odtworzonych akt wynika, że wyrokiem Sądu Powiatowego w W. z dnia 18 listopada 1970r. (sygn. akt IV Kp...) K. G. został skazany na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności za przestępstwo z art. 278§1 k.k. z 1969r., polegające na tym, że od bliżej nieustalonego czasu do 12 marca 1970 roku na terenie powiatu j. brał udział w związku „Świadków Jehowy”, którego istnienie, ustrój i cel pozostawało tajemnicą wobec organów państwowych (k.6).

Powyższy wyrok został zmieniony wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w W. z dnia 26 kwietnia 1971 r. (sygn. akt VIII Kr...), w ten sposób, że kara pozbawienia wolności została obniżona do roku (k. 8).

Obecnie Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył powyższy wyrok kasacją wniesioną na korzyść skazanego zarzucając w niej:

- rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie art. 278 § 1 k.k. z 1969 r., polegające na uznaniu oskarżonego za winnego przypisanego mu czynu pomimo, iż działaniem swym nie wyczerpał znamion przestępstwa określonego w tym przepisie.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz zmienionego nim wyroku Sądu Powiatowego i uniewinnienie go od popełnienia przypisanego mu czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest oczywiście zasadna w stopniu wymaganym przez art. 535 § 5 k.p.k.

W świetle poglądu Sądu Najwyższego utrwalonego w szeregu już orzeczeniach nie jest uzasadnione odnoszenie pojęcia „związku” w rozumieniu prawa karnego materialnego (art. 278 k.k. z 1969 r.), do wspólnoty o charakterze

religijnym, wyznaniowym – a więc zbiorowiska ludzi, których łączy nie więź organizacyjna, ale religijna (vide: m. in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1995 r. sygn. akt II KRN 232/94, czy wyrok Sadu Najwyższego z dnia 18 października 2002 r., sygn. akt V KK 295/02). Ponadto, co należy podkreślić, istnienie, ustrój i cel wyznania Świadków Jehowy, nie stanowił dla ówczesnej władzy państwowej tajemnicy. Elementy te były jawne, tak w okresie legalnego funkcjonowania tego wyznania w Polsce, jak i po odmowie jego rejestracji jako związku religijnego, co miało miejsce w 1950 r. Członkowie wspólnoty podejmowali liczne i jawne próby uregulowania sytuacji prawnej wyznania Świadków Jehowy mające na celu uzyskania ponownej możliwości swobodnego wyznawania swej religii (przedkładając m.in. statut związku religijnego, czy wyjaśniając jego ustrój i cel).

Przede wszystkim zauważyć jednak należy, że odmowa uznania przez ówczesne władze państwowe, związków religijnych, za legalnie działające, była niezgodna z art. 70 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dnia 22 sierpnia 1952 r. oraz art. 1 dekretu z dnia 5 sierpnia 1949 r. o ochronie wolności sumienia i wyznania (Dz. U. Nr 45, poz. 334).

Skoro zatem udziału w grupie wyznaniowej Świadków Jehowy nie można uznać za udział w „związku” w rozumieniu art. 278 § 1 k.k. z 1969 r., to skazanie oskarżonego za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. z 1969 r. było następstwem wykorzystania nieprawidłowej wykładni przepisów prawa karnego do represjonowania członków tej wspólnoty religijnej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.